

3. Фізеші О.Й. Особливості викладання дидактики в системі підготовки майбутніх учителів початкової школи. Інноваційна педагогіка. Науковий журнал. Випуск 26. Одеса: Видавничий дім «Гельветика» 2020. 208 с. С. 24-27. <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/26/6.pdf>

УДК 378.14:378.3

Фіртач О.Ю.
студентка ПО-1м, ОС «магістр», МДУ,
Кузьма-Качур М.І.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Професійна підготовка потребує від студентів не лише потужної системи знань у галузі психолого-педагогічних, фундаментальних, професійно орієнтованих дисциплін і методичних умінь, але й вияву особистісних якостей. Учитель, що володіє високим рівнем індивідуально-творчої продуктивності, може віднайти власний стиль у розв'язанні педагогічних ситуацій, уміє застосовувати у поєднанні традиційні й інноваційні методи і прийоми навчання, здатний досягати високих результатів у сфері професійної діяльності в галузі початкової освіти.

Орієнтація на демократичний стиль формування відносин в освітньому середовищі початкової школи вимагає підготовки вчителя, спроможного відходити від загальноусталених форм і методів роботи з учнями, і, в той же час, бути готовим сприймати й впроваджувати новий педагогічний досвід, нові технології, форми і методи роботи у свою професійну діяльність.

Розробці проблеми професійно-педагогічної підготовки студентів педвузів до використання інтерактивних технологій присвячено праці Т. Алексеєнко, О. Березюк, О. Комар, О. Пехоти, та ін. Академік О. Савченко зазначає, що «особистісна і професійна підготовка вчителя – локомотив якісних змін в освіті. Професійний гуманний учитель – велика цінність для дитини, держави, батьків» [3, с.14].

У свою чергу нами зазначалось, що під професійною підготовкою майбутніх учителів початкової школи слід розуміти процес засвоєння студентом життєвих компетенцій, загальнонавчальних та педагогічних знань, умінь і навичок для успішного виконання професійної діяльності [2, с.103].

В педагогічній науці приділяється значна увага проблемі фахової підготовки майбутнього вчителя, у тому числі і формування в нього умінь володіння інноваційними технологіями, й інтерактивною зокрема. «Педагогічна технологія інтерактивного навчання – зазначає науковець М.Горват у своїх дослідженнях – це така організація навчального процесу, за якої кожен учень бере участь у колективному взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії та спілкуванні всіх його учасників процесі навчального пізнання» [1, с.57].

Однією з умов забезпечення ефективності професійної підготовки студентів виступає формування готовності до професійно-педагогічної діяльності, в якій, на думку О. Комар, повинна бути присутньою і готовність майбутнього вчителя до застосування інтерактивної технології у початковій школі. В означеному аспекті готовність студентів до застосування інтерактивних технологій у початковій школі науковець розглядає як підсистему системи готовності до професійно-педагогічної діяльності.

В сучасних умовах взаємодія викладачів і студентів у процесі навчання є об'єктивною вимогою суспільства. Взаємовплив педагога і студентського колективу не тільки не заперечують одне одного, а, навпаки, стає особливо дієвим і ефективним у своїй єдності.

Характерною рисою педагогічної взаємодії викладача і студентів є запровадження у освітньому процесі інтерактивних технологій, які направлені на розвиток особистості не тільки безпосередньо від педагога, а й, що особливо важливе, від студентського колективу.

І. Дичківська, яка досліджує готовність вчителя до запровадження інноваційних технологій вважає, що готовність – складне інтегративне утворення, що включає мотиваційно-ціннісний, емоційно-вольовий, пізнавальний компоненти. Науковець О. Комар виділяє мотиваційно-ціннісний, когнітивний та операційний компоненти. Кожний компонент готовності до інноваційної діяльності характеризується певними особливостями, які виявляються на стадії підготовки.

Мотиваційно-ціннісний компонент готовності відображає направленість особистості майбутнього вчителя на розв'язання проблем, пов'язаних із засвоєнням та відображенням інтерактивної технології у своїй педагогічній діяльності. Ефективність підготовки студентів до організації освітнього процесу за інтерактивною технологією неможлива без усвідомлення ними важливості даної проблеми; прагнення навчати дітей по-новому, сучасно; мотивів і переконання в можливості подолання складностей у запровадженні технології у повсякденну вчительську практику. Мотиваційна складова є провідною, системоутворюючою, навколо якої концентруються когнітивна і операційна складові досліджуваної готовності.

Когнітивний компонент готовності студентів педагогічних факультетів до застосування інтерактивних технологій має забезпечити цілу низку організаційно-дидактичних вимог до їхньої підготовки. Він передбачає наявність у студентів знань про сутність та особливості інтерактивних технологій: інтерактивні форми і методи, умови, за яких відбуватиметься навчально-пізнавальна діяльність учнів, про можливі варіанти організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, про стиль інтерактивного спілкування. Зміст когнітивного компонента представляється знаннями теоретичних питань інтерактивного навчання молодших школярів та методичними знаннями про практичну реалізацію їх на практиці в освітньому процесі.

Зміст операційного компоненту визначається наявністю у студентів педагогічних факультетів умінь застосовувати у своїй професійній діяльності інтерактивні форми і методи навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів.

Наявність означеного компонента в структурі готовності студентів педагогічних факультетів до застосування інтерактивних технологій у початковій школі дозволяє підвищити загальний інноваційний професійний потенціал майбутнього вчителя початкових класів, оскільки необхідні уміння і навички застосування інтерактивних форм і методів роботи дозволяють ефективніше розв'язувати завдання інноваційного навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

Таким чином, теоретичний аналіз дав можливість визначити й обґрунтувати поняття «інтерактивні технології» навчання. В якості компонентів структури готовності студентів педагогічних факультетів були визначені мотиваційно-ціннісний, когнітивний та операційний. Кожному з них відповідають визначені характеристики.

Список використаних джерел

1. Горват М.В. Інтерактивне навчання як педагогічна технологія /М.В.Горват // Наука та освіта: актуальні проблеми досліджень на сучасному етапі : збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 19-20 травня 2016 р., Мукачєво / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2016. – 379 с.
2. Кузьма-Качур М.І. Підготовка студентів педагогічних факультетів до використання інтерактивних технологій для здійснення природознавчої освіти молодших школярів/ М.І.Кузьма-Качур, Я.М.Савко // Актуальні проблеми навчання і виховання в контексті сучасної освітньої парадигми: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених і студентів, 22 - 24 жовтня. – 2015. – С.247 – 249.
3. Савченко О. Я. Якість початкової освіти: сутність і чинники впливу / О. Я. Савченко // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. – 2011. – Вип. 1.33. «Педагогічні науки». – С. 9–15.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>